

РЕШЕНИЕ

№ 19

гр. Перник, 14.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЕРНИК в публично заседание на седми март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: РОСИЦА В. ИВАНОВА-СТОЙЧЕВА

при участието на секретаря ЗЛАТКА М. СТОЯНОВА
като разгледа докладваното от РОСИЦА В. ИВАНОВА-СТОЙЧЕВА
Търговско дело № 20231700900065 по описа за 2023 година
да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по искова молба от Национална агенция за приходите, гр. София, ул. „Княз Дондуков“ № 52, представлявана от С.Х. – директор на дирекция „Държавни вземания“, срещу Градска потребителна кооперация „НАРКООП“ – в несъстоятелност, ЕИК 000372285, със седалище и адрес на управление: гр. Радомир, ул. „Батенберг“ 13, и Н. Т. Д. – синдик на Градска потребителна кооперация „НАРКООП“ – в несъстоятелност, ЕИК 000372285, с която се иска да бъде установена поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 от Търговския закон (ТЗ) за публични вземания в общ размер на 227 376,59 лв., от които 87 389,74 лв. - главници и 139 986,85 лв., включени в списък на приетите от синдика вземания на кредитори на Градска потребителна кооперация „НАРКООП“ – в несъстоятелност публични вземания, предявени в срока по чл. 685, ал. 1 от ТЗ. Сочи като основание за предявяване на иска разпоредбата на чл. 694, във връзка с чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ.

С исковата молба се сочи, че с Решение № 10 от 05.03.2021 г., постановено по т. д. № 75 по описа за 2020 г. на Окръжен съд Перник, вписано по партидата на длъжника в ТРРЮЛНЦ под № 20210308144155, на основание чл. 630, ал. 1 от ТЗ, е открито производство по несъстоятелност срещу Градска потребителна кооперация „НАРКООП“, като по партидата е обявен списък на приетите вземания на кредитори на кооперацията, предявени в срока по чл. 685, ал. 1 от ТЗ, в който са включени и публични вземания, предявени от Национална агенция за приходите с молба с изх. № М-24-28-

2109/20#20/14.02.2023 г. Срещу така предвидената поредност в срок е постъпило възражение от НАП, което с определение № 182 от 25.09.2023 г., постановено по т. д. № 75 по описа на Окръжен съд Перник за 2020 г., вписано под № 20230926171806 по партидата на длъжника в ТРРЮЛНЦ, е оставено без уважение като неоснователно, поради вписване на постановлението за налагане на обезпечителните мерки след откриване на производството по несъстоятелност срещу кооперацията.

С исковата молба се навеждат твърдения, че посочените публични вземания за данъци и задължителни осигурителни вноски са от категорията на обезпечените вземания и като такива същите се ползват от предвидената в чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ привилегия на удовлетворяване. Сочи се, че за обезпечаване на събирането на част от предявените публични вземания са наложени обезпечителни мерки - запори върху налични и постъпващи суми по банкови сметки, находящи се в две търговски банки, описани в Постановление за налагане на обезпечителни мерки изх. № С190022-022-0117720/11.12.2019 г. и Постановление за налагане на обезпечителни мерки изх. № С200022-022-0000713/14.01.2020 г., издадени от публичен изпълнител при ТД на НАП София, които са вписани в Централен регистър на особените залози под № 2022080501349 и № 2022080501370. В продължение се излага, че съгласно разпоредбата на чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ кредитор, чието вземане е обезпечено със запор, вписан в Централния регистър на особените залози, има право на предпочително удовлетворяване при разпределение на суми, получени при реализация на обезпеченото имущество. Излагат се подробни съображения, въз основа на които се твърди, че наличието на наложени по реда на ДОПК обезпечителни мерки, вписани в Централния регистър на особените залози, дава право на Национална агенция за приходите като кредитор да удовлетвори вземанията си за обезпечаването на които са наложени обезпечителните мерки при разпределение на суми, получени от реализация на обезпеченото имущество, което безспорно създава привилегия за държавата спрямо останалите кредитори на несъстоятелността.

Въз основа на изложеното се моли съда да бъде постановено решение, с което с което да бъде установена поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ на публични вземания в общ размер на 227 376,59 лв., от които 87 389,74 лв. - главници и 139 986,85 лв., включени в одобрен от съда по несъстоятелността списък на приети вземания на кредитори на ГРАДСКА ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ "НАРКООП", предявени в срока по чл. 685, ал. 1 от ТЗ, като обезпечени със запори, наложени с Постановление за налагане на обезпечителни мерки изх. № С190022- 022-0117720/11.12.2019 г. и Постановление за налагане на обезпечителни мерки изх. № С200022-022-0000713/14.01.2020 г., издадени от публичен изпълнител при ТД на НАП София, вписани в Централния регистър на особените залози под № 2022080501349 и № 2022080501370.

Прави искане за присъждане на всички сторени по делото разноски, включително юрисконсулско възнаграждение.

В срока по чл. 367, ал. 1 от ГПК ГРАДСКА ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ "НАРКООП", чрез Н. Д. – синдик, оспорва предявения иск като неоснователен по подробни

доводи и съображения. На първо място сочи, че в изготвените и представени пред съда по несъстоятелността списъци на приетите вземания претендираните от Национална агенция за приходите публични вземания са включени в тяхната цялост. Твърди се, че в индивидуалното принудително изпълнение по ГПК наложените запори, включително тези вписани по реда на 303, не създават друга привилегия на кредиторите, които са ги вписали, освен правото да се присъединят и да участват в разпределението съобразно правата и привилегиите по чл. 136 от ЗЗД. Допълва се, че в индивидуалното принудително изпълнение по ДОПК наложените запори не пораждат дори и право на присъединяване, а още по-малко на предпочително удовлетворение. Соци, че право на присъединяване и предпочително удовлетворение е предвидено единствено за обезпечените кредитори, като под "обезпечени" намира, че разпоредбата на чл. 194 от ДОПК има предвид същото като чл. 724 от ТЗ, а именно кредитори с учредена ипотека или залог, но не и такива с наложени обезпечителни мерки. В заключение излага, че единствената привилегия, която следва от наложени обезпечителни мерки по реда на ДОПК е правото на държавата при открито производство по несъстоятелност и в рамките на 6 месеца от откриването му да реализира имуществото, върху което са наложени мерките по реда на ДОПК /чл. 193 ДОПК, вр.чл.638, ал.1 ТЗ/, но дори тогава това не създава привилегия за предпочително удовлетворение на държавата.

Моли съда при решаване на спора да вземе предвид по - новата и константна практика на съдилищата, като сочи и конкретна такава.

СЪДЪТ, като прецени всички събрани по делото доказателства и доводи на страните при спазване на разпоредбата на чл. 235, ал. 1-3 от ГПК, прие за установено от фактическа страна следното:

От представените по делото писмени доказателства и справка по партидата на търговското дружество – длъжник се установи, че с решение № 10/05.03.2021 г. по т.д. № 75/2020 г. на Окръжен съд - Перник, на основание чл. 630, ал. 1 от ТЗ е открито производство по несъстоятелност срещу Градска потребителна кооперация „НАРКООП“.

Под № 20230609090816 по партидата на дружеството е обявен списък на приетите вземания на кредитори на кооперацията, предявени в срока по чл. 685, ал. 1 от ТЗ, в който са включени публични вземания, предявени от НАП с молба с изх. № М-24-28-2109/20#20/14.02.2023 г. В срока по чл. 690 от ТЗ НАП е депозирала възражение срещу предвидената от синдика поредност на удовлетворяване на част от приетите публични вземания.

С Определение № 182/25.09.2023 г. по т.д. № 76/2020 г. по описа на Окръжен съд - Перник възражението е оставено без уважение по отношение на поредността на удовлетворяване на обезпечените публични вземания и като неоснователно.

Видно от постановление за налагане на обезпечителни мерки изх. № С190022-022-0117720/11.12.2019 г. и постановление за налагане на обезпечителни мерки изх. № С200022-022-0000713/14.01.2020 г., издадени от публичен изпълнител при ТД на НАП София, вписани в Централния регистър на особените залози под № 2022080501349 и №

2022080501370, същите обезпечават публични вземания в общ размер на 227 376,59 лева, от които 87389,74 лев. - главници и 139 986,85 лева - лихви.

При така установеното от фактическа страна, съдът възприе следните правни изводи:

Настоящият състав счита, че исковата претенция е с правно основание чл. 694, ал. 2 във вр. чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ.

Производството по чл. 692 от ТЗ за разглеждане на възражения срещу съставените от синдика списъци обхваща: /1 предявяване на вземанията от кредиторите пред съда по несъстоятелността /с изключение на подлежащите на служебно вписване вземания по чл. 687 от ТЗ/; /2 включването им в списъците, изготвени от синдика; /3 възможност за оспорване на списъците чрез възражение от кредитор и/или длъжника в производството по чл. 692, ал. 2 и ал. 3 от ТЗ пред съда по несъстоятелността и /4 постановяване на определение по чл. 692, ал. 1 и/или, ал. 4 от ТЗ от съда по несъстоятелността за одобряване на списъците на приетите и служебно вписаните вземания след съответна промяна при уважаване на възражение по чл. 690, ал. 1 от ТЗ. В случай на развитие се и приключило производство по чл. 692, ал. 2 и ал. 3 от ТЗ по възражение по чл. 690, ал. 1 от ТЗ, спорът относно вземането, съответно неговото обезпечение/привилегия, предмет на възражението, може да бъде продължен от участвалия в него кредитор, за който резултатът от определението по чл. 692, ал. 4 от ТЗ е негативен, чрез предявяване на установителен иск по чл. 694 от ТЗ в преклузивния срок от обявяване на определението на съда по несъстоятелността по чл. 692, ал. 4 ТЗ в търговския регистър. (Така и решение № 53 от 16.07.2015 г. по т. д. № 3170/2013 г., ТК, I т. о. на ВКС; решение № 185 от 10.12.2014 г. по т. д. № 3199/2013 г., ТК, I т. о. на ВКС). Специалният установителен иск по чл. 694 от ТЗ е обусловен от развития се спор относно вземане /основание, размер, обезпечение, привилегия/ на кредитор в производството по несъстоятелност по реда на чл. 692, ал. 2 и ал. 3 от ТЗ, като целта на исковото производство е окончателно разрешаване на спора по отношение на всички участници в производството по несъстоятелност с оглед нуждите на същото. Ето защо, на основание чл. 694, ал. 4 от ТЗ, субективните предели на силата на пресъдено нещо на влязлото в сила решение се разпростират върху длъжника, синдика и всички кредитори в производството по несъстоятелност. От изложеното следва, че предметът на исковото производство по чл. 694 от ТЗ съвпада с този на производството по възраженията по чл. 692, ал. 2 и ал. 3 от ТЗ по делото по несъстоятелност, поради което, това което може да бъде предмет на възражението по чл. 690, ал. 1 от ТЗ, може да бъде и предмет на установителния иск по чл. 694 от ТЗ. При предявяване на вземането си кредиторът следва да посочи и неговата привилегия / обезпечение /чл. 685, ал. 2 от ТЗ/, съответно синдикът, съгласно чл. 686, ал. 1 от ТЗ, отбелязва в списъка на приетите вземания не само вземането на кредитора по основание и размер, но и привилегията/обезпечението му, чието установяване е релевантно за поредността на удовлетворяване на кредитора по чл. 722, ал. 1 от ТЗ. Така обезпеченията и привилегиите могат да бъдат самостоятелен предмет на възражението по чл. 690, ал. 1 от ТЗ, което се подава именно срещу изготвените от синдика списъци и по което съдът по несъстоятелността се произнася с определение по чл.

692, ал. 4 от ТЗ, а от там същите могат да бъдат и предмет на иска по чл. 694 от ТЗ, включително в хипотеза, когато не се оспорва съществуването на вземането, а само неговото обезпечение/привилегия, каквато е и тук разглежданата.

Настоящата претенция се явява допустима, тъй като са налице специалните процесуални предпоставки за това - спрямо ответника е открито производство по несъстоятелност, вземанията на ищеца са били включени в съставен от синдика списък на приетите вземания, но с различна поредност на удовлетворяване, а подаденото в срок възражението на кредитора е оставено без уважение с определението по чл. 692, ал. 4 от ТЗ на съда по несъстоятелността. Искът е предявен в преклузивния срок по чл. 694, ал. 6 от ТЗ.

В разпоредбата на чл. 722, ал. 1 от ТЗ е предвиден редът за удовлетворяване на приетите вземания в производството по несъстоятелността. Съгласно чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ, първи по ред на погасяване са тези, обезпечени със съответната обезпечителна мярка и подлежащи на удовлетворяване с получената сума при реализацията на обезпечението.

Спорен по делото е въпросът дали вземанията на кредитора Държавата чрез НАП, по отношение на които са наложени обезпечителни запори, вписани в ЦРОЗ, се ползват от привилегията по чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ. Ищецът Национална агенция за приходите излага доводи, че съдът по несъстоятелността е следвало да предвиди поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ за предявените вземания. В доктрината и в съдебната практика е възприето становище за необходимостта от корективно тълкуване според действащата разпоредба на чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ в частта, предвиждаща привилегия при удовлетворяване на вземанията, обезпечени със запор или възбрана, вписани по реда на ЗОЗ. Приема се, че е недопустимо вписване на възбрани по реда на ЗОЗ, тъй като недвижимите имоти не са обект на обезпечения по ЗОЗ /чл. 4 ЗОЗ/, а вписването на запор има за последица противопоставимост на правата на обезпечения кредитор по отношение на кредитор, в чиято полза е учреден по-късно особен залог върху заповорираното имущество /чл. 12, ал. 2 и чл. 30, ал. 1 ЗОЗ/, като при принудително изпълнение заложникът кредитор ще има качеството на хирографарен, а не за обезпечен. В този смисъл вписването на запора не дава право на вискателя да се удовлетвори предпочително от имуществото, върху което е учреден залога, като такова право не може да има и кредиторът с прието вземане в производството по несъстоятелност. При това тълкуване се отчита, че целта на вписването на обезпечителни мерки по реда на ЗОЗ не е създаване на право на предпочително удовлетворяване, а предимство при конкуренция на различните способи на принудително реализиране на заложеното право, тъй като вписването на насочване на принудително изпълнение по реда на ГПК или ДОПК осуетява пристъпване към изпълнение от страна на заложникът кредитор /чл. 32а ЗОЗ/. В този смисъл е и Определение № 519 от 15.11.2019 г. по т. д. № 515/2019 г., ТК, I т. о. на ВКС.

С оглед изложеното, неоснователни се явяват доводите на ищеца, че именно вписването на наложен запор по реда на ДОПК осигурява привилегията по чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ.

Съгласно чл. 638, ал. 4 от ТЗ, наложените в изпълнителното производство запори и

възбрани са непротивопоставими на кредиторите на несъстоятелността. В същата норма е установена изрична забрана за налагане на обезпечителни мерки по реда на Гражданския процесуален кодекс или Данъчно-осигурителния процесуален кодекс върху имуществото на длъжника след откриване на производство по несъстоятелност. Ето защо, от значение е и дали датата на налагане на обезпечителните мерки предхожда откриването на производство по несъстоятелност по отношение на длъжника или фактическия състав на налагането им е завършен след постановяването на решението по чл. 630, ал. 1 от ТЗ, в която хипотеза те попадат в предметния обхват на забраната по чл. 638, ал. 4 от ТЗ. От разпоредбите на чл. 200 от ДОПК и чл. 202, ал. 1 и ал. 3 ДОПК следва, че в ДОПК еднозначно е определен релевантният момент на налагането на запора, както на изпълнителния, така и на обезпечителния запор, а това е денят на получаване на запорното съобщение от банката или от третото задължено лице. От наложения по реда на чл. 202 от ДОПК обезпечителен запор, обаче не произтича привилегия на кредитора за предпочително удовлетворяване на вземанията, за чието обезпечаване е наложен запорът, от сумите по запорираните банкови сметки. Релевантен за класа на вземането е не моментът на налагането на запора по реда на ДОПК с издаването на постановление на публичния изпълнител по чл. 200 от ДОПК и връчването на запорните съобщения на банките, при които са разкрити запорираните банкови сметки, а от датата на вписването му в Централния регистър на особените залози по реда на ЗОЗ- съгласно чл. 12, ал. 2 от ЗОЗ, от този момент той става противопоставим както на третите лица, от кръга на тези, посочени в цитираната норма- кредитори на същия длъжник в полза на които при условията и по реда на този закон се учредява залог върху вземане или върху продадено, отдадено на лизинг или запорирано имущество. Вписването на запора в Централния регистър на особените залози поражда действието си занапред - *ex nunc*, поради което от този момент възниква и привилегията на обезпеченото с него вземане. В този смисъл вписването на запора в Централния регистър на особените залози не е елемент от фактическия състав на налагането му, а е от значение единствено за неговата противопоставимост на трети лица при конкуренция с правата на други кредитори от кръга на тези по чл. 12, ал. 2 от ЗОЗ.

Привилегията на вземането следва да е налице към датата на откриване на производството по несъстоятелност, тъй като е недопустимо след тази дата чрез действия на кредитора или на длъжника да се променя редът за удовлетворяване на вземанията в универсалното принудително изпълнение, каквото представлява производството по несъстоятелност. Нормата на чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ свързва привилегията на вземането не с налагането на запора, а с вписването му по реда на ЗОЗ, което следва да е било извършено преди откриването на производството по несъстоятелност, за да има действие по отношение на останалите кредитори на несъстоятелността. В този смисъл съдът съобрази съдебната практика, обективизирана в Решение № 769 от 10.12.2021 г. на САС по в. т. д. № 751/2021 г.

Вземанията с поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ трябва да са не само възникнали, но и да са обезпечени задължително преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, което се отнася в пълна степен за

вписания по реда на ЗОЗ заповест, като вписването му трябва да предхожда датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност. В този смисъл е и Определение № 60399 от 1.07.2021 г. на ВКС по т. д. № 2171/2020 г., II т. о., ТК и др. В случая заповестите по ЗОЗ са вписани след датата на откриване на производството по несъстоятелност, поради което и с на това основание от него в полза на кредитора - Национална агенция за приходите не възниква привилегия по чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ за предпочително удовлетворяване в производството по несъстоятелност на публичните вземания, за чието обезпечаване е наложен.

Горното обуславя неоснователността на ищцовата претенция, че подробно посочените вземания следва да се удовлетворят с поредност по чл. 722, ал. 1, т. 1, вместо по т. 6 от ТЗ. От изложеното следва, че предявеният установителен иск по чл. 694 от ТЗ относно установяване привилегия на публичните вземания се явява неоснователен и като такъв следва да бъде изцяло отхвърлен.

По разноските:

С оглед изхода на спора и по аргумент от чл. 78, ал. 6 от ГПК, вр. с чл. 694, ал. 7 от ТЗ държавна такса в случая не следва да се събира, а разноските остават за сметка на ищцовата страна.

Въпреки изхода от делото, разноски в полза на ответника не следва да се присъждат, тъй като не са поискани.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Национална агенция за приходите, гр. София, ул. „Княз Дондуков“ № 52, представлявана от С.Х. – директор на дирекция, **срещу Градска потребителна кооперация „НАРКООП“ – в несъстоятелност**, ЕИК 000372285, със седалище и адрес на управление: гр. Радомир, ул. „Батенберг“ 13, представлявана от Н. Т. Д. – синдик, **иск с правно основание чл. 694, ал. 2, вр. чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ за признаване за установено, че поредността за удовлетворяване на вземанията на Национална агенция за приходите в общ размер на 227 376,59 лева**, от които 87 389,74 лева - главници и 139 986,85 лева - лихви, включени в одобрен от съда по несъстоятелността списък на приети вземания на кредитори на Градска потребителна кооперация „НАРКООП“, предявени в срока по чл. 685, ал. 1 от ТЗ, като обезпечени със заповести, наложени с Постановление за налагане на обезпечителни мерки изх. № С190022-022-0117720/11.12.2019 г. и Постановление за налагане на обезпечителни мерки изх. № С200022-022-0000713/14.01.2020 г., издадени от публичен изпълнител при ТД на НАП София, вписани в Централния регистър на особените залози под № 2022080501349 и № 2022080501370, **е по реда на чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ.**

Решението е постановено на основание чл. 694, ал. 4 от ТЗ при участието на синдика на Градска потребителна кооперация „НАРКООП“ – в несъстоятелност.

На основание чл. 694, ал. 8 от ТЗ влязлото в сила решение по това дело има установително действие в отношенията на длъжника, синдика и кредиторите в производството по несъстоятелност на Градска потребителна кооперация „НАРКООП“ – в несъстоятелност, ЕИК 000372285.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Перник: _____